

BAKONYSZOMBATHELYI Hírmondó

2021. MÁRCIUS-ÁPRILIS

XXXI. ÉVFOLYAM

3-4. SZÁM - ÁRA: 200 FT

Anyák napjára!

„Hogyha virág lennék,
ölelnék jó illattal;
hogyha madár lennék,
Yk,g,z °z\pYwO
hogyha mennybolt lennék,
aranynapal, ezüst holddal,
beragyognám életedet
csillagokkal...”
(Pákolitz István: Anyámnak)

Ezzel a kis verssel nagy szeretettel
köszöntünk minden kedves Édesanyát,
Nagymamát és Kismamát!

Önkormányzati Hírek

Az óvoda készülsége a feléhez érkezett!

Látványosan és szépen halad a beruházás. Március 30-án a kivitelező a szerződésnek megfelelően jelezte az 50 %-os készülségi állapotot önkormányzatunk felé. Ez alapján jelenleg zajlik a külső szigetelés és vako-

lás, a belső vakolás pedig befejeződött. Április elején a villanszerelési munkák következtek, majd a belső gipszkartonozást követően az aljzat kerül sorra. Április 1-én elszállították a darut mely heteken át segítette a munkát és már távolról is jelezte a település beruházását.

Előzőekben már tájékoztatást adtunk a projekt anyagi helyzetéről is. Az óvoda beruházás összköltsége 360.032.203 Ft. Ebből a nyertes pályázati támogatás és többlettámogatás 320.542.693 Ft. A hiányzó 39.489.510 Ft-ot az önkormányzatnak önerőből kell biztosítania. Ez az összeg nem tartalmazza a felmerülő engedélyezési költségeket, műszaki ellenőrzést és a berendezést. Ezen további plusz költségek miatt önkormányzatunk kéréssel fordul a lakosság felé. „Téglajegy” kibocsátásával kérjük a támogatásukat! Akinek módjában, vagy szándékában áll az új óvoda épületegyüttest támogatni, azt önkormányzatunknál 2021. május 3-tól megteheti. Köszönjük!

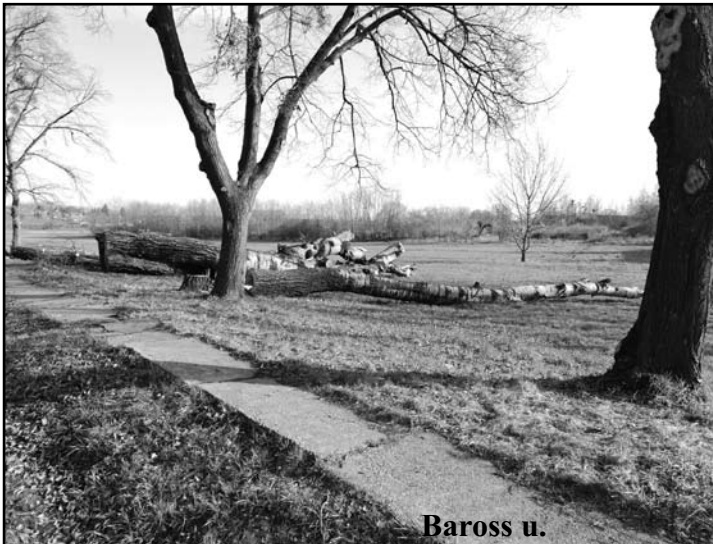

Az Eszterházy téren elkészült településünkön a SacraVelo kerékpárút hálózat pihenőhelye, mivel a kerékpárút nyomvonalát melletti önkormányzati tulajdonú területet kellett keresni így erre a tere esett a választás. A SacraVelo egy határon átnyúló kerékpáros zárandokút hálózat a Duna térségében, amely Komárom-Esztergom mellett érinti Győr-Moson-Sopron, Nagyszombat és Pozsony megyét is és az útvonal melletti sacrális értékeket látogatja végig. Kérjük vigyázzanak a pihenőhelyre mely reméljük, kedvelt pihenőhellyé válik mind a kerékpárosok mind a helyi lakosok körében.

A tél folyamán a közmunka program dolgozóival a pálinkafőző melletti önkormányzati területen végeztünk fakivágást és tisztítást. Ez hetekig adott munkát melyből a haszonfa elszállítása még hátra van. Az árok elzáródott része szintén kitarakításra került. ifj. Német András segítségével kivágásra kerültek a Baross utca öreg és beteg hársfái, melynek helyére fiatal csemetéket telepítettünk. Az aprítékolást követően a kitermelt fa elszállítása is megtörténik.

Baross u.

Baross u.

Petőfi u.

A jó idő beköszöntével a kinti munkák (fűnyírás, parkok gondozása) megkezdődik. Jelenleg 20 közfoglalkoztatott van alkalmazásban az önkormányzatnál, melyből 14 fő végzi a kinti feladatokat. A napi szükséges feladatok mellett terveink szerint a tavasz folyamán a Baross u járdalapjainak visszagyaztatását szeretnénk elvégezni. Nagyon sok panasz érkezik erre a járdaszakaszra hiszen inkább az országúti közlekedést választják a baleset veszélyes járda helyett. Ez viszont a nagysebességgel közlekedő járművek miatt életveszélyes!

Nagyon sok a teendőnk, rengeteg a munka melyet sajnos a vírushelyzet nagyon lelassít, vagy a fertőzés, vagy karantén idő miatt.

Az aprítékolásra nagy igény van a lakosság részéről, de gépünk sajnos öreg és elhasználódott állapota miatt állandóak a meghibásodások, melyek nagyon lassítják a munkánkat. Ezért a türelmüket kérem igyekszünk minden igény kielégíteni! Továbbra is kérem, hogy csak faágakat készítsenek elő és figyeljenek arra, hogy drót vagy egyéb hulladék ne kerüljön az ágak közé!

Köszönetemet fejezem ki a "Nyuszi csapatnak" akik Húsvét vasárnapján kedveskedtek a falu lakóinak. Köszönet jár Fehér Tibornak a vidám hangulat biztosításáért.

Továbbá köszönöm a Bakonyszombathelyért Alapítvány támogatását mellyel az idén a csapatot bővíthettük. Köszönjük a sok pozitív visszajelzést a lakosainktól!

Az indulás pillanata

**Balról jobbra: Fehér Nikolett,
Majorosné Kroer Szandra, Ferenci Gréta,
Géring Istvánné, Kánya Enikő,
Halominé Dombi Krisztina**

Bakonyszombathely Önkormányzata „Az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések tá-

mogatása” program keretében 2021. március 12-én pályázatot nyújtott be a Tánacsics utca 401 hrsz-ú közút útburkolatának felújítására a Belügyminisztériumhoz. A beruházás összege: 15.979.428,-Ft melyhez önkormányzatunknak 3.994.857,-Ft önerőt kell biztosítania. Nagyon bízunk a pályázat sikeres elbírálásában, hiszen a település legrosszabb állapotban lévő utcája újulhatna meg!

Az elmúlt hónapokban a többszöri figyelmeztetés ellenére is folyamatosan küzdünk a helytelen eb tartással. Nagyon sok bejelentés érkezik kint kóborló és veszélyes ebekről. Szinte a település minden utcájában úgynevezett „veszélyes szakaszok” miatt félnek közlekedni a lakók. A kiépített járda helyett inkább a közutat használják.

Ez a továbbiakban tarthatatlan hiszen minden eb tulajdonosnak kötelessége a felelős kutya tartás!

Ismételten felhívjuk a figyelmet, hogy közterületen kóboroló ebek tulajdonosai ellen szabálysértési eljárás indul, mely pénzbírsággal jár! Megoldjuk az ebek befogatását és elszállítását melynek több 10 ezer forintos költsége is lehet, amit a gazdának kell megtéríteni.

Kérjük azon tulajdonosokat is, akiknél az utcai kerítés állapota megbízhatatlan melyen a kutya átszökhet vagy kitörhet azok megerősítését és biztonságossá tételét végezzék el! A postaládák elhelyezése legyen biztonságos, ne kelljen rettegni attól, hogy egy levél kézbesítése akár a kezébe is kerülhet valakinek!

Hasonlóan komoly és állandó probléma községünk területén a patkányok elszaporodása. Mivel eddig érintetlen területen is láthatóak valószínű, hogy szaporodásuk jelentős mértékben megnövekedett. A település teljes fertőtlenítését a tetemes költség (2017-ben 18 millió Ft lett volna) miatt önkormányzatunk jelenlegi helyzetében nem tudja vállalni. Addig amíg nem találunk erre forrást és megoldást kérjük, hogy mindenki végezze folyamatosan a kártevők irtását. Tudjuk, hogy ennek költsége van, de a fertőzés veszély miatt ez elkerülhetetlen!

Oltás és Covid- helyzet falunkban - Háziorvosunk tájékoztatója alapján

Háziorvosi praxisunk oltásra regisztráltjai közül, aki igényelte és regisztrált, megkapta az oltást. Ez alól kivételt képeznek az akut ill. covid fertőzésen átesett pácienseink, akiket nyilvántartunk és jelezzük feljűk, amint olthatóak.

Kezdetekben az oltásra hajlandóság nagy volt, akkor az oltóanyag hiánya miatt voltak fennakadások. Napjainkban rendelkezünk a megfelelő mennyiségű oltóanyaggal ill. delegálási lehetőséggel oltópontokra, de sajnos csökkent azon páciensek száma, főleg 18-59 év között, akik oltást szeretnének kapni. Ezúton is kérjük falunk polgárait, hogy regisztráljanak saját egészségük érdekében.

Akiknek problémát okoz a regisztráció, szívesen állunk rendelkezésükre. Jelezzék felénk telefonon.

A jövőbeli oltások alkalmával is minden oltáshoz szükséges magukkal vinni egy kitöltött hozzájáruló nyilatkozatot ill. rendszeresen szedett gyógyszerek nevét.

(A nyilatkozat az internetről tölthető le az alábbi linken: https://koronavirus.gov.hu/sites/default/files/sites/default/files/imce/_hozzajarulo_nyilatkozatvedooltashoz_0.pdf)

Praxisunk 38 %- a megkapta első oltását, 16 %- a másodikat is.

I.	oltás	491 fő kapta meg
II.	oltás	202 fő kapta meg

Elhunyt Nyilasi György Zoltán

2021. március 25-én a kisbéri temetőben helyezték örök nyugalomra Nyilasi György Zoltán hamvait. Temetésén Bakonyszombathely polgármestere a következő beszéddel búcsúzott:

*„Egy hangszer voltam az Isten kezében,
Ki játszott rajtam néhány dallamot,
Ábrándjait a boldog szenvedésnek,
Azután összetört és elhagyott.
Most az enyészet kezében vagyok
De fölöttem égnek a csillagok.*

*Eljött a nap, most búcsúzunk,
S, e dalban ott élsz tovább
Sokan nem értették, egyszerű dolgot
kerestél,
S a boldogság többször rád talált.”*

Tisztelt Gyászolók! Tisztelt Egybegyűltek!

Bakonyszombathely község képviselőjében Juhász Gyula soraival kezdtem meg búcsú gondolataimat. Búcsúzni és végleg elköszönni jöttünk egy számunkra fontos tehetséges és értékes embertől.

NYILASI GYÖRGY ZOLTÁN 1955.09.09-én született Kisbéren ahogy ő fogalmazott pár száz méterre az erdtől.

Nagyszülei Bakonyszombathelyen laktak, innen a költődés, mely aztán az otthon választásig vezette őt. A 80-as évek közepén az erdő mellett kezdi meg saját kezűleg háza építését községünkben, majd a beköltözéssel a „szombathelyi” településközösség tagjává válik. Szakmája: kőműves, de az idő múlásával ennek ellenére a fa szeretete, és tisztelete alakult ki benne mely meghatározta későbbi életét.

Feleségével a marosvásárhelyi Nyilasi Judittal egy Korondi séta alkalmával határozta el, hogy megpróbálja a faragást. Annyira megtetszettek neki az ottani székelykapuk, hogy vágya lett egy saját kapu. A fafaragást megszerette és igyekezett egyre jobban elsajátítani.

Szinte az élete lett a népművészet e szép műfajának a művelése és mondhatni éjjel nappal ezzel töltötte idejét. Egyedi tervezésű, saját készítésű szerszámokkal, táborokban, rendezvényeken népszerűsítette, oktatta a fafaragás fortélyait. Több tanítvánnyal is foglalkozott. 2012-ben Bakonyszombathely Önkormányzata Köz-művelődési Díjat adományozott neki mely nem csak alkotóművészeti munkásságának szólt.

ZOLI aktív szerepet vállalt a község civil szervezetében is.

Az 1980-as évek elején a bakonyszombathelyi Ifjúsági Klubház építésének technikai és fizikai vezetője volt, az alaptól a tetőfedésig, a belső munkálatoktól az átadásig rengeteg társadalmi munkát végezve

Önzetlen közreműködő volt a 90-es évek közepétől a Bakonyszombathelyen megrendezett Bakonyi Néptánc- és Kézműves táboroknak, elsősorban a népi díszítőművészeti hagyományok tanításával,

Ő volt a Bakonytársági Önkormányzati Szövetség és a felvidéki Alsó-Csallóközi Önkormányzati Szövetség kulturális kapcsolatának egyik főszereplője, felvidéki népművészeti táborok szakmai közreműködője, a Gútai székelykapu alkotója.

2009-től aktív tagja volt a bakonyszombathelyi polgár-örökségnek, ahol kétszer kapott elismerést munkájáért.

Első alkotása a településen a Tanösvény faragott

táblája volt. Munkásságának a legfontosabb része Bakonyszombathelyen azonban a Főtér Székelykapujának a tervezése és megalkotása volt. A reprezentatív és hagyományhű alkotás 2011. március 15-én került ünnepélyesen átadásra, ahol a következőket mondta: „Sokáig tartott a munka, mivel igazán maradandót szerettem volna alkotni. De nemzeti ünnepünkre elkészült és örömmel adom át a falunak.” Szintén nagy örömmel készítette és adta át 2019 nyarán a trianoni kettőskeresztet.

Lelkiismeretesen ápolta, óvta és gondozta a bakonyszombathelyi Kastélyparkot.

A betegség alattomosan, lassan, mint a féreg a fában évekkkel ezelőtt kezdte rongálni szervezetét. De ő ennek ellenére csak alkotott és alkotott.

Tavaly nyáron kórházi kezelését követően keresett meg a következő nagy tervével, mely az aradi vértanúk kopjafáinak elkészítése lett volna. Örömmel fogadtam szándékát, és egyben aggódtam egészsége miatt. Akarata, élni akarása és kitartása irigylésre méltó volt! Tudta, hogy betegsége komoly, de az új alkotás terve erőt adott neki.

Sajnos aztán csak állapotának rosszabbodásáról érkeztek az információk. Megrendülten olvastam közösségi oldalán köszönetnyilvánítását a segítőkész emberek felé, és fájdalmas búcsúzását az élettől. Sokan aggódtak és bátorították őt, de ennek ellenére a kegyetlen gyilkos kór nem kegyelmezett. 2021. március 11-én Zoli itt hagyott minket.

Magával vitte pótolhatatlan tehetségét, és ezzel párosuló alázatát, józan meggondoltságát, és szolgálatkészségét. Saját kapujának elkészítésére már nem jutott ideje. Alkotásai nem csak a falu, de az ország határait is átlépve maradnak meg az utókornak.

Keszei István soraival élve:

*„A mélybe csak tested merült el,
csak ő tűnt el a föld alatt,
de lényed lényege ezer felé
szóródva is köztünk maradt.”*

Mindent köszönünk Zoli! Hálás szívvel gondolunk rád emlékedet megőrizzük!

Adjon neked örök nyugalmat szülőfölded temető kertje. Isten veled.

Géringér Istvánné
polgármester

Anyakönyvi hírek

Házasságot kötöttek:

Vígh Dorina és Vass János
Nagy Brigitta és Rezler Barnabás
Malomsoki Erika és Pásztor László

Köszöntjük községünk új állampolgárait:

Varga Nikolett és Polgár Tamás
kislányát: Polgár Dorinát
Bogdán Klaudia és Sárközi Dávid
kislányát: Bogdán Vanessza Larát
Vágusz Felícia és Hlavács Tamás
kislányát: Hlavács Annát

Búcsút vettünk-veszünk elhunyt állampolgárainktól:

Dákai Páltól (Rákóczi u)
Dákai Pálnétól (Rákóczi u)
Nyíllasi György Zoltántól (Damjanich u)

EGYHÁZI HÍREK

Bakonyszombathely Római Katolikus Plébánia Liturgikus Rend – 2021. május-június (kiemelt ünnepek)

Május hónapban a szentmisék előtt ¼ órával elimádkozzuk a Lorettói litániát a Szűzanya tiszteletére. Hozzuk meg áldozatunkat és minél többen köszöntsük mennyei Édesanyánkat, a Boldogságos Szűz Máriát. „Máriát dicsérni hívek jöjjetek...”

Május 2. vasárnap Anyák napja: Szűzanya, Édesanyák, nagyanyák köszöntése a 11 órás szentmise keretében.

Május 15. szombat Urunk mennybemenetelének előestéjén, délután 4 órakor ünnepi szentmise keretében tartjuk a bérmálást. A bérmálás szentségét kiszolgáltatja Dr. Márfi Gyula ny. érsek úr.

Május 16. vasárnap Urunk menybemenetelének főünnepén a délelőtt 11 órai szentmise keretében lesz az elsőszentáldozás.

Május 21. Szentségimádási nap reggel 11 órakor szentmise, majd este 7 órakor szentségeltétel.

Május 23. Pünkösðvasárnap- Szentlélek eljövetele, kiáradása ünnepi szentmise 11 órakor

Május 24. hétfő – a Boldogságos Szűz Mária, az Egyház Anyja emléknap, a szentmise 11 órakor kezdődik.

Május 30. Szentháromság vasárnapja főünnep
Június hónapban a szentmisék előtt ¼ órával elimádkozzuk a Jézus Szíve litániát engesztelésül, Jézus Szentséges Szíve tiszteletére.

Június 6. vasárnap – Krisztus Szent Teste és Vére – Úrnapja. A szentmise végén úrnap körmenet (4 sátor – házaknál), ahol elhalad a körmenet kérem, az ablakokat legyenek kedvesek díszíteni és gyertyát tenni.

Június 11. péntek Jézus Szentséges Szívének főünnep

Június 12. A Boldogságos Szűz Mária Szeplőtelen Szíve emléknap

Tisztelettel kérek mindenkit, hogy ne hagyjuk veszni a hagyományokat, amiket őseink hagyták ránk.

Haldoklóhoz, súlyos beteghez bármikor szívesen megyek!

Várom mindazok jelentkezését, akik segítenének a liturgiában felolvasóként vagy bármely más szolgálatban. Köszönöm mindenkinek, aki aktívan részt vesz a plébánia és a templom életében.

Tibor atya

„Baj van a toronyban”?!

Mikor és miért kell harangozni?

A harangozásnak ma már csak szakrális funkciója van. Célja, hogy imádságra, valamint a szentmise vagy egyéb szertartás előtt lelki készülétre figyelmeztesse a hívőt.

Az ősegyházban a híveket egyenként hívták össze a diakónusok, majd trombitákkal jelezték a szertartások kezdetét. Legelőször a kolostorokban kezdtek használni nagyobb méretű csengőket. Később a nagyobb rendházakban már harangokra volt szükség. Az ír és a skót hithirdetők a V. és VI. századokban csengettyükkel járták be a falvakat, hogy összehívják a népet. A kolostorok után a plébániák templomaiban is egyre inkább elterjedtek a harangok. Először 515 körül Fulgentius Ferrandus karthágói diakónus tett említést kolostori harangokról, a plébániai templomok harangjairól pedig már 594-ben írt Tours-i Szent Gergely.

A továbbiakban egy rövid áttekintést kívánok adni a jelenlegi magyarországi katolikus harangozási gyakorlatról,

kiemelve az egyes harangozási alkalmak rövid történetét, értelmét, célját.

a) *Angelus*

A napszaki harangozások története a középkorra nyúlik vissza. Az imára harangozás szokásának kezdetét a hagyomány Sabianus pápa 605. évi rendelkezéséhez köti, melyben napi hét alkalommal, az imaórák időpontjára írt elő harangozást. Később ez a szokás csak a kolostorokban maradt meg. A reggeli és esti harangozás megjelenésével kapcsolatban többféle teóriát is találunk a szakirodalomban. Egyesek szerint ezeket már II. Orbán pápa elrendelte a XI. század végén.

A három napszaki harangozás közül legősibb az esti. Magyarországon már 1309-ben rendelkeztek arról az udvardi zsinaton, hogy alkonyatkor háromszor húzzák meg a harangot és a keresztények imádkozzanak három Ave Mariát bűneik bocsánatáért. Az egész Egyházra nézve XXII. János pápa (1316-1334) rendelte el kötelező jelleggel, hogy az alkonyatot jelző harangozáskor három Üdvözlégyet mondjanak el a hívek, s ezen imádságot búcsúval ruházta fel.

A reggeli harangozást először az 1368-as lavaur-i zsinat említi Dél-Franciaországban. Mint említettem, a harangszó eredetileg a zsolozsmára hívott, s figyelmeztette azt, aki nem tudott rajta részt venni, hogy ott, ahol van, csatlakozzon az Egyház imájához. Így a harang hajnali konduktálásakor kezdetben a laudes feltámadási kórus jellegének megfelelően a Regina caelit imádkozták.

A déli harangszó eleinte csak pénteken volt szokásos. Az Úr kereszthalálára figyelmeztetett és alatta a Tenebraeresponzóriumot imádkozták. A mindennapi déli harangozást – mely nekünk, magyaroknak különösen is kedves –, III. Callixtus pápa rendelte el 1456. június 29-én kelt bullájában, melyben könyörgésképpen a török ellen harcolóki győzelméért a háromórai és az esti ima között háromszori harangozást rendelt el. A rendelet a július 22-i nándorfehérvári győzelem után ártérelmeződött és a könyörgésből hálaadás lett. Az a sztereotípiá, hogy a pápa a déli harangszót a nándorfehérvári diadal emlékére rendelte el abból ered, hogy az Alpokon túlra előbb jutott el a győzelem híre, mint a pápai bulla. A rendelkezést VI. Sándor pápa 1500-ban megerősítette és meghagyta, hogy mindenhol harangozzanak délben.

Az a szokás, hogy a reggeli, a déli és az esti harangozáskor az Angelus Domini imádságot végezzük fokozatosan terjedt el, majd a XVI. századtól rögzült. Ez a megtetsülésről szóló ima a ferencesek hatására alakult ki, akik támogatták a naponta háromszori három Üdvözlégy imát, és az Üdvözlégyek közé a következő verseket mondták: 1. „Az Úr angyala köszönté a Boldogságos Szűz Máriát és ő méhébe fogadá Szentlélektől Szent Fiát.” (vö. Lk 1,26-38), 2. „Ime az Úrnak szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.” (vö. Lk, 1,38), 3. „és az Ige testté lön és miköztünk lakozék” (vö. Jn 1,14). Ehhez később még hozták kapcsolást a könyörgést is.

XIII. Benedek pápa 1724. szeptember 14-én az Angelus végzéséhez naponkénti részleges és havi egy teljes búcsút rendelt, XIV. Benedek pápa pedig 1742. április 20-án meghagyta, hogy a búcsú elnyeréséhez az imádságot a harangozás alatt, térdelve kell végezni, kivéve szombat estétől vasárnap estig. A húsvéti időszakban az Angelus helyett a Regina caeli imádkozását – minden esetben állva – 1896. május 20-án írták előzettel az enyhítéssel, hogy akik nem

tudják a Regina caeli szövegét, azok mondhatják az Úrangyalát is.

Az Angelus harangozásának több évszázados, hagyományos módját verselésnek nevezzük. A reggeli, déli és esti harangszónak három „versben”, két rövid, néhány másodperces megszakítással kell(ene) megszólalnia (utalván arra, hogy az ima 3 Üdvözlégyből áll). Idehaza ma már csak igen kevés helyen találkozunk ezzel, vagy azért, mert feledésbe merült, vagy pedig atöbbségében elavult kapcsolóórák nem teszik lehetővé ennek beállítását.

Az Angelusra történő harangozások időpontjával kapcsolatban mindig volt központi iránymutatás, ám mára sok helyen ettől eltértek és településenként változó, hogymikor szólal meg. A reggeli Angelus-harangozás a legtöbb helyen 5 órakor van. Sajnos sok helyen, főként városokban ezt elhagyják, mert sokan tiltakoztak ellene, zavaró hajnali zajkeltésként titulálva azt. Érthető, ha a plébánosok nem akarnak emiatt kellemetlenséget maguknak, ám véleményem szerint elsődlegesen a hívek érdekét kellene szem előtt tartani. A reggeli harangszónak az a célja, hogy ébressze a híveket (régén ezért volt a falvakban mindig napkelte idején) és felhívja a figyelmüket a reggeli ima fontosságára mindenféle más tevékenységük megkezdése előtt. Ezért sincsen értelme ezt a harangozást későbbre, akár 7 vagy 8 órára programozni. Magyarországon és Németországban is többen fordultak bírósághoz azzal, hogy szüntessék be a reggeli Úrangyala-harangozást. Ombudsmani állásfoglalásokban és bírósági ítéletekben mondták ki mindkét államban, hogy a harangozás a vallásszabadság része, és mint ilyen nem korlátozható, továbbá európai kultúránk védendő értékének, a mindennapok elmaradhatatlan részének nevezték. Bátran őrizzük tehát e harangozást, ahol pedig valami miatt kiiktatták, ott nyugodtan állítsuk be újra az előírásoknak megfelelően 5 vagy 6 órára.

Az esti harangszó eredeti időpontja a napnyugta volt, ám később legtöbb helyen meghatározott időpontra került. A legjobb, ha nyáron (április 24. - szeptember 28.) este 8 órakor, télen (szeptember 29. - április 23.) este 7 órakor szólal meg. Két részből áll. Az Úrangyala-harangozás utána meg kell, hogy szólaljon a templom legkisebb harangja, a lélekharang is a halottakért mondandó imádságra. Sajnos sok helyen – főként a Dunántúlon – ilyenkor nem a legkisebb harangot szólaltatják meg, mondván, azt csak csendítésre, azaz a halálhír bejelentése utáni kiharangozásra szabad használni (nehogy összekeverjék), ám ez az állítás nem állja meg a helyét, hiszen ha a hívek tudják, hogy minden este az Úrangyala után az elhunytakért kell imádkozni, akkor ez a probléma fel sem vetődik senkiben.

Az Úrangyala-harangszó tehát kötelező naponta háromszor, ilyenkor általában a templom legnagyobb harangjának kell szólalnia (kivéve a nagyobb templomokat, ahol a nagyharangcsak ünnepi alkalmakkor szólal meg) lehetőleg 3 versben 2 vagy 3 percig. Az esti Úrangyala-harangozás után azonnal felcsendül a lélekharang 1 vagy 2 percig.

b) péntek 3 órai harangszó

Jámbor szokás pénteken délután 3 órakor harangozni Jézus Krisztus kereszthalálának emlékére, melyre nincsen kötelezően meghatározott imádság. Őseink általában Hiszek egyet, Miatyánkot, Üdvözlégyet imádkoztak ekkor, majd hozzátették: Imádunk Téged Krisztus, és áldunk Téged, mert Szent Kereszted által megváltottad a világot! Ilyenkor a legtöbb helyen azt a harangot szólaltatják meg 2 vagy 3 percig, amellyel Úrangyalára is harangoznak.

c) hívogatások

A szentmisék és egyéb szertartások előtt egy, fél vagy negyed órával felhangzó harangszókat hívogatásoknak nevezzük, mert célja a hívek „hívogatása” a liturgiára.

A középkor óta az az általánosan elterjedt szokás, hogy vasárnap és nagyobb ünnepeken a nagymisére háromszor harangozunk (ad invocandum, ad congregandum, ad inchoandum). Az első hívogatást a nagyharang (vagy ahol 3-nál több harang van, egy nagyobb méretű harang) végzi 2-5 percig a szentmise előtt egy vagy fél órával, a második hívogatást pedig a középső vagy a kisharang (vagy ahol 3-nál több harang van, egy kisebb méretű harang) 2-5 percig a misekezdés előtt fél vagy negyed órával. A vasárnapi és az ünnepi szentmise kezdetét valamennyi harang összehúzásával kell jelezni. Sok helyen meglévő rossz beidegződés, hogy a lélekharangot soha nem használják a többi haranggal együtt. Ez azonban teljesen értelmetlen gyakorlat, hiszen a harangok össze vannak hangolva, a „plenumban” pedig a lélekharangnak is szerepe van. Jelentősebb méretű haranggal rendelkező nagyobb templomokban az a jó gyakorlat, ha ezek a harangok (pl. érseki harang) csak a legkiemelkedőbb egyházi ünnepeken (pl. karácsony, húsvét, papszentelés) szólalnak meg önállóan (ún. lépegető), majd a többi haranggal együtt. A székesegyházak püspöki harangjai évszázadok óta a legtöbb helyen csak és kizárólag évente körülbelül 10 alkalommal szólalnak meg. A német nyelvterületen fekvő templomok legnagyobb harangjainak, de ugyanígy például a budapesti Szent István-bazilika nagyharangjának is pontosan meghatározott éves működtetési rendje van, amikor sokan azért keresnek fel egy-egy adott várost, hogy hallhassák a nagyharang hangját. Milyen jó lenne, ha minden nagyobb városban élne ez a szemlélet, hogy valóban ünneppé emeljen néhány kivételes alkalmat egyőregharang öblös zúgása.

A hétköznapi misék alkalmával a legtöbb helyen csak két harangozás van (ad invocandum, ad inchoandum). Ekkor elegendő egyetlen hívogatás a szentmise előtt fél órával 2-5 percig a nagyharanggal (vagy ahol 3-nál több harang van, egy nagyobb, de a vasárnapi nagymisére hívogatónál kisebb méretű haranggal). A beharangozásra hétköznap nem szükséges az összes harangot meghúzni, jó gyakorlat, ha ilyenkor csak a kisebb méretű harangok szólalnak meg rövidebb ideig, hiszen ezzel is jelezzük egy-egy mise és ünnep jellegét.

Összességében elmondható, hogy a hívogatások ma már kevésbé jelentősek, mint korábban, ám dicséretes, ha őrizzük ezt a hagyományt, mely által felhívjuk a hívek figyelmét a szentmise előtti lelki készüllet fontosságára.

d) halotti harangozások

A haldoklókért és a halottakért való harangozás a VIII. századtól terjedt el. A haldoklókért ma már tapasztalataim szerint sehol sem harangoznak, ám a csendítés, a temetés előtti és a temetés alatti kiharangozás máig élő gyakorlat, elsősorban falvakban. Az évszázadok során az ország egyes területein igen sokféle – mindenképpen megőrzendő – halotti harangozási szokás alakult ki, ehelyütt a leginkább elterjedt katolikus gyakorlatot vázolom fel.

A halálhír megérkezését követő első harangszót csendítésnek nevezzük. Ezt a lélekharanggal kell végezni férfi halott esetén 3, női halott esetén 2, gyermek halott esetén pedig 1 versben. Fontos a versek között jól észlelhető megszakítást tartani, hiszen kisebb falvakban a jámbor öregek még oda-

figyelnek a csendítésre és azonnal megtudják belőle, hogy kiért kell imádkozni.

A csendítést követő halotti harangozások a kiharangozások, melyeket valamennyi harang összehúzásával (vagy gyermek halott esetén csak a kisebb harangok összehúzásával) szoktak végezni általában 5 percig verselés nélkül. Némely helyen ez már azonnal a csendítés után megtörténik. A kiharangozás a legtöbb településen meghatározott időpontban van. A Dunántúlon elsősorban az a gyakorlat él, hogy naponta egy vagy két alkalommal van kiharangozás minden halottnak ugyanannyi alkalommal. Az Északi-középhegység vidékén azonban leginkább azzal a szokással találkozni, hogy annyi kiharangozás van, amennyit a gyászoló család kér és kifizet (egyes helyeken akár naponta 5 alkalommal is). Ez a mi vidékünkön nem jellemző.

Ezeket kívül szokás harangozni addig, amíg a pap a templomtól a temetőbe ér, valamint mialatt a koporsót vagy urnát a ravatalozótól a sírhoz viszik. Egyre több településen azonban ezek újabban elmaradnak, mivel a legtöbb helyen az önkormányzat maga vásárolt általában sajnos eléggé gyenge minőségű és rossz hangú harangokat a temetőbe. Szép szokás gyászmisék végén, a lucernárium szertartása alatt harangozni valamennyi haranggal azért, akinek lelki üdvösségéért az engesztelő misét végezték.

e) harangozás a szentmise alatt

A szentmise egyes részei alatti harangozás sok helyen már teljesen ismeretlen, azonban nagyon szép és ősi szokás. A legközismertebb az Úrfelmutatás alatti harangszó, ám azt kevesen tudják, hogy ez hogyan alakult ki, illetve mi a pontos célja. Az Úrfelmutatás alatt azért kezdtek harangozni, mert a középkori városokban a vásárnap volt a vásártartás ideje. A piacokat a templom előtti téren rendezték. A mise ideje alatt az árusítóknak a helyükön kellett maradniuk, nehogy fosztogatók kezére kerüljön portékájuk. Ezért kialakult az a szokás, hogy Úrfelmutatás előtt meghúzták a harangot, ekkor az összes árus a szent pillanatokra beszaladt a templom előterébe és térdre borult. Később aztán ez átértelmeződött és célja az lett, hogy a szentmisére eljutni nem tudó, elsősorban beteg hívek lélekben be tudjanak kapcsolódni a szertartás menetébe. Ma is ez a funkciója. Éppen ezért érdekes, hogy egyes helyeken – noha ez már ma rendkívül ritka – nemcsak Úrfelmutatáskor, hanem a szentmise más részeinél is harangoznak (pl. evangéliumra, áldozásra). Ha tartjuk ezeket a mise alatti harangozásokat, akkor egy nagyobb méretű harangot érdemes bekapcsolni.

f) egyéb harangszók

Ehelyütt mára jelentőségét veszített, vagy csak ritkán előforduló harangozásokról ejtek szót. Szokás harangozni a körmenetek alatt. Kétségtelenül ünnepélyessé teszi a körmenetet, ám – kántori tapasztalataim szerint – a hívek énekét elnyomhatja, ezért nem mindenhol szerencsés. Régen kisebb falvakban harangoztak akkor is, ha a pap az Oltáriszentséggel haldoklóhoz indult, hiszen ekkor még némelek elkísérték. Mára ez megszűnt.

Ausztriában napjainkban is harangoznak a legtöbb helyen csütörtökön az esti harangszó után a legnagyobb haranggal az Oltáriszentség alapításának emlékére. Magyarországon én eddig ezzel csupán egyetlen sváb községben találkoztam Komárom-Esztergom megyében.

Eltűnt a gyakorlatból az egykor este 9 vagy 10 órakor szokásos harangszó az őrzőangyalok tiszteletére, valamint az új liturgikus időszakok kezdetét jelző éjféli harangszó

(pl. nagyböjt, advent első napján), újabban azonban egyre több helyen harangoznak valamennyi haranggal Szilveszter éjjelén.

Püspöki látogatáskor a püspök érkezésekor és távozásakor szóljon az összes harang.

Elsősorban a székesegyházakban szokás az ún. lépegető harangozás. Amíg a püspök a palotába megy a püspöki harang szól egymagában, majd a bevonuláskor csatlakozik hozzá a többi harang. A szentmise végén pedig ismét a püspöki harang zúgása közben vonul vissza a palotába.

Erősen él még a köztudatban a vihar elé való harangozás, ám ez mára teljesen megszűnt. Célja ennek az volt, hogy a híveket könyörgésre buzdítsa, hogy Isten távolítsa el tőlük minden csapást és veszedelmet, de ezt azért is végezték, mert a harang felszentelésekor már az Egyház nevében könyörgött Istenhez a püspök, hogy a harang hangjára szabadítsa meg a híveket a vihar veszedelmeitől, s így ezen harangozás szentelménynek számított.

A pápa halálának bejelentésekor, valamint az új pápa megválasztásakor az összes harangot meg kell szólaltatni 15 percig.

g) tiltott harangozás

Végül essen szó azokról az esetekről és időszakokról, amikor tilos a harangozás a katolikus templomokban.

Tilos harangozni a nagycsütörtök esti ünnepi szentmise Glóriája után egészen a nagyszombat éjjeli húsvéti vigília szertartásán felhangzó Glóriáig. Ezalatt a harangozást kerepléssel kell helyettesíteni a toronyban lévő kereplővel, vagy ahol nincs, ott a ministránsok által a település utcáit kézi kereplőkkel bejárva. Érdekesség, hogy régen nagyszombaton a püspöki székhelyeken más templomban csak azután szabadott harangozni, miután a székesegyházban a Glóriára meghúzták a harangokat.

Tilos világi célra harangozni, ez alól csak a püspök adhat kivételesen engedélyt.

Más vallású, vagy világi szertartás szerint búcsúztatandó halottat katolikus templomban kiharangozni csak különös méltánylást érdemlő esetben lehet.

Tilos harangozni a településen, ha interdictum alá van vetve, egészen annak feloldásáig.

Összegzés

A leírtak terjedelméből és tartalmából láthatjuk, mennyire sokszínű és ősi harangozási kultúránk van, mely mindenképpen érdemes arra, hogy megőrizzük. Fontos lenne napjainkban is tudatosítani a hívekben, hogy a harangozásoknak mi a célja, melyik harangszó alatt mit kell imádkozni és miért pont az a harang szól, amit éppen hallunk. Adja Isten, hogy mai rohanó, zajos és szekularizálódó világunkban egyre többen tudják meghallani és megérteni a harang figyelmeztető szavát, ehhez pedig az kell, hogy rendszeresen és tudatosan használjuk őket, ahogyan azt őseink is tették évszázadokon át.

dr. Kulcsár Dávid atya jegyzete

Felhasznált irodalom

GYŐRIEGYHÁZMEGYEI HATÓSÁG: Vezérkönyv a nyilvános ájtosságokhoz. Győregyházmegyei Alap Nyomdája, Győr, 1943
MAGYAR KATOLIKUS LEXIKON - <http://lexikon.katolikus.hu>
MIHÁLYFI Ákos: A nyilvános istentisztelet. Egyetemi előadások lelkipásztorkodástan köréből. Szent István Társulat, Budapest, 1933
VERBÉNYI István - ARATÓ Miklós Orbán: Liturgikus lexikon. A katolikus egyház liturgiája. Ecclesia, Budapest, 1988

OVI hírek

Újra elérkezett a tavasz, és vele együtt az év egyik legszebb ünnepe: az ANYÁK NAPJA. A vírushelyzet és a vele járó korlátozások az idei évben is meghiúsítják, hogy az óvodában hagyományainkhoz híven, kis ünnepi műsor keretén belül köszöntsük fel az anyukákat, nagymamákat. Természetesen készülünk/készülnek a gyerekek kis meglepetéssel az oviban, de itt, ezen a platformon is szeretnénk köszönteni minden anyukát és nagymamát! Nagyon sok boldogságot, jó egészséget kívánunk ANYÁK NAPJA alkalmából, az óvodás gyerekek nevében ezzel a kis verssel:

Farkasné Pákozdi Anikó
tagóvoda vezető

Balla Piroska

Csodaszépet álmodtam

Csodaszépet álmodtam,
mosolyogtam álmomban.

Reggel mikor felébredtem,
édesanyám ölelt engem.

-Édes kincsem, mit álmodtál?
Olyan szépen mosolyogtál!
-Édesanya, veled voltam,
álmomban is hozzád bújtam.

Ha nap ragyog fenn égen,
ha csillag táncol a holdfényben,
tudom, mindig vigyázol rám,
szeretlek én, Édesanyám!

ISKOLAI HÍREK

Röplabda osztálybajnokság

2021. február 15-én a felsős fiúk iskolai röplabda-osztálybajnokságon vettek részt.

A következő eredmények születtek:

6-8. osztály 0:3 (9-15; 8:15; 7:15)

6-7. osztály 0:3 (1:15; 7:15; 2:15)

7-8. osztály 0:3 (15-13; 15:11; 15:11)

1. helyezett a 7. osztály, 2. helyezett a 8. osztály, 3. helyezett a 6. osztály

A győztes csapat tagjai: Andrási József, Bagi István Elemér, Lakatos Bence, Sarkadi Roland, Vuts Ádám, Zsargó Roland

A győztek hetedikes csapat

A női mezőny győztesei

2021. február 18-án a lánycsapatok léptek pályára, hogy összemérjék tudásukat.

Eredmények:

7. osztály – Tanárok 1:2 (13-15; 11-15; 15-9)

Tanárok – 8. osztály 3:0 (15-10; 15-9; 15-4)

7-8. osztály 3:0 (15-2; 15-8; 15-5)

1. helyen a Tanárok csapata, 2. helyen a 7. osztály, 3. helyen a 8. osztályosok csapata végzett.

A győztes csapat tagjai: Kovácsé Sándor Éva, Hrabovszki Márta, Szteblák Zsuzsa, Tihanyi-Fehér Virág, Vindischné Pajor Marietta, Kovácsné Czimora Zita

Gratulálunk minden résztvevőnek!

Kovácsné Czimora Zita

Március 15.

*Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag,
Te a népek hajnalcsillaga!...
Megviradt, fölédredett a föld, fut
A hajnaltól a nagy éjszaka.
Piros arccal
Jött e hajnal,
Piros arca vad sugára
Komor fényt vet a világra;
E pirulás: vér, harag és szégyen
A fölédredt nemzetek szemében.
(Petőfi Sándor: 1848)*

Nemzeti ünnepünk tiszteletére iskolánk 7. osztályosai készültek verses-zenés összeállítással. A műsorról videófelvételt készítettünk, amit feltettünk az iskolai Facebook-oldalra.

Iskolánk minden tanulója és dolgozója nevében leróttuk tiszteletünket a hősök előtt, koszorút helyeztünk el a kopjafánál.

Munkarend iskolánkban

A jelenlegi szabályozás alapján az általános iskolák alsótagozatosai 2021. április 19-étől rendes munkarendben működnek. Az általános iskolák felső tagozatai 2021. május 9-éig tantermen kívüli, digitális oktatásban vesznek részt, majd 2021. május 10-étől térnek át hagyományos munkarendre.

Az alsó tagozatosok gyerekek órarend szerint tanulnak. Az étkezés, a délutáni napközi és az iskolabusz a megszokott módon működik.

A felső tagozatos tanulóknak továbbra is kötelező bekapcsolódnia az online órákra, mert a távolmaradás hiányzásnak számít. A hiányzásokat igazolni kell.

Azon tanulók esetében, akik ún. **szülői „féltség”** miatt nem kívánnak részt venni a jelenléti oktatásban, a szülő az iskola vezetőjének jelezze írásban. Ebben az esetben a tanuló hiányzása igazoltnak minősül. Amennyiben a gyermek nem vesz részt a jelenléti oktatásban, a szülőnek magának kell gondoskodnia gyermeke otthoni tanulásáról és felkészítéséről. A távolmaradással kapcsolatos valamennyi szabály a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglaltak szerint érvényes.

Az EMMI rendelet 51. § (7) bekezdés a) és f) pontjai a következőket írják elő:

„(7) Ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a) az Nkt. 5. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a **kétszázötven tanítási órát,**

f) egy adott tantárgyból a **tanítási órák harminc százalékát meghaladja,**

és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év **végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.”**

Iskolai alapítványi hírek

Köszönjük támogatóinknak, hogy 2020-ban a 2019. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával **335 747 forint** bevételhez juttatták alapítványunkat.

Továbbra is kérjük, hogy mindazok, akiknek lehetőségük van, és fontosnak tartják a helyi általános iskolát, segítsenek bennünket a jövőben is!

Alapítvány a Bakonyszombathelyi Általános Iskoláért (adószám: 18611650-1-11)

Pintérmé Ballabás Márta
int.vez.

BAKONYSZOMBATHELYI HÍRMONDÓ

A kiadásért felel:

Önkormányzat Bakonyszombathely

Szerkesztő: Géringer Istvánné

Nyomdai szerkesztés: Kovács Tímea

(Nyomda, Nagyigmánd)

Készült: 250 példányban

ISSN 2062-8315

Bakonyszombathely Község
Önkormányzata szervezésében
ingyenes jogi tanácsadást tart

dr. Döbrössy Adrienn ügyvéd
2021. május 6-án csütörtökön

13.00-14.00 óra között

**a Polgármesteri Hivatal
tanácstermében.**

Előzetes bejelentkezés
(nem kötelező) a

**06 70 684 1494-es
telefonszámon.**

Felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy az ingyenes jogi tanácsadás keretében okiratszerkesztésre nincs lehetőség!

Kerti kisgépek javítása

Kempf Antal

Egyéni vállalkozó

2884 Bakonyszombathely, Szabadság utca 49

06 20 995 1342

Benzinmotoros kerti kisgépek számlával történő

- javítása, szervizelése
- Garancián túli javítás
- Ingyenes állapotfelmérés

E-mail: kempfantal@gmail.com

